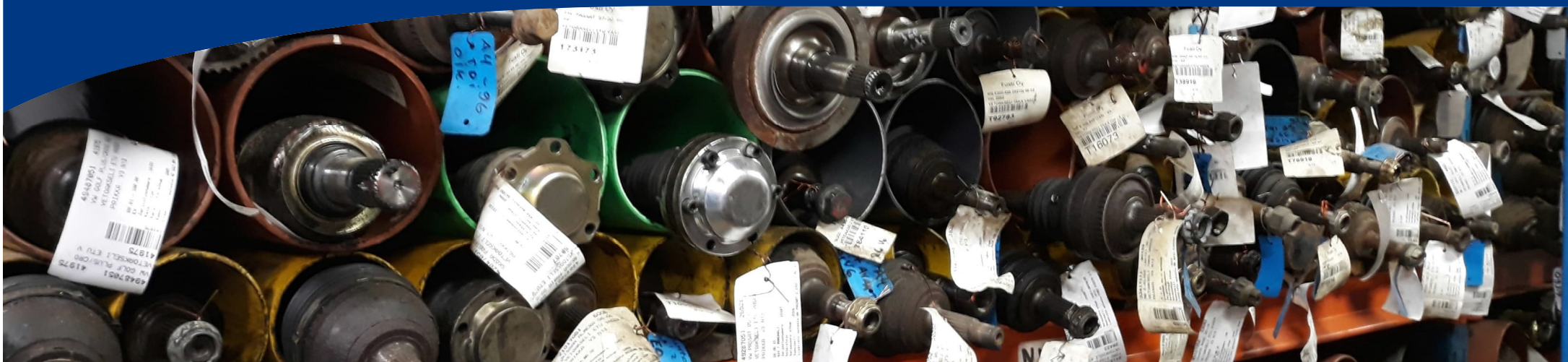


# Autopurkamojen tuottajavastuu

Mervi Sivula, Pirkanmaan ELY-keskus  
1.10.2025



# Tässä esityksessä

- Mitä tuottajavastuu tarkoittaa ja mihin sitä tarvitaan?
- Mitä autopurkamoiden on huomioitava tuottajavastuusta?
- Mitä autopurkamoiden tulee huomioida akkujen käsittelystä ja uudelleenkäytöstä?
- Miten tuleva ajoneuvojen kiertotalousasetus muuttanee romuajoneuvojen käsittelyä?
- Ohjeita tuottajavastuun huomioimiseen ympäristölupien valvonnassa





Elinkeino-, liikenne- ja  
ympäristökeskus

# Mitä tuottajavastuu tarkoittaa ja mihin sitä tarvitaan?



# Tuottajavastuu edistää kiertotaloutta



TUOTTAJAVASTUU

Valmistajalla, maahantuojalla, etämyyjällä tai pakkaajalla on velvollisuus järjestää tuotteidensa kierrätys ja jätehuolto.



Tuottajalle helpoin tapa hoitaa tuottajavastuu on liittyä tuottajayhteisöön.



Tuottajayhteisö hoitaa yrityksen puolesta sen velvoitteet.

Tuottajavastuun ansiosta raaka-aineet saadaan kiertoon ja kierrättäminen on maksutonta kuluttajalle.

Laitetaan yhdessä materiaalit kiertoon!



[tuottajavastuu.fi](https://tuottajavastuu.fi)

# Tuottajavastuu perustuu jätelakiin



- Lakisääteinen velvoite ([Jätelaki \(646/2011\)](#)), joka koskee 50 000 suomalaista yritystä sekä lukematonta määrää etämyyjiä
- Tuottajalla velvollisuus, mutta myös ensisijainen oikeus järjestää tuotteidensa jätehuolto
- Tuottajavastuu kattaa keräyksen, kuljetuksen ja jätteenkäsittelyn/ kierrätyksen
- Rinnakkaisia keräys- ja vastaanottojärjestelmiä saa perustaa vain yhteistoiminnassa tuottajan kanssa
- Kunta täydentää keräys- ja vastaanottojärjestelmää siltä osin kuin tuottaja ei sitä järjestä. Kerätyt tuotteet toimitetaan kuitenkin tuottajan järjestelmään.
- Pirkanmaan ELY-keskus, jatkossa Lupa- ja valvontavirasto, valvoo tuottajavastuuta valtakunnallisesti



Elinkeino-, liikenne- ja  
ympäristökeskus

# Mitä autopurkamoiden on huomioitava tuottajavastuusta?





# Yhteistyö tuottajan kanssa

- Romuajoneuvojen, jäteakkujen, renkaiden ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromun vastaanotto ja käsittely tulee tehdä **yhteistyössä tuottajayhteisön kanssa** (JL 47 §).
- Tämä tarkoittaa **kirjallista sopimusta** tuottajayhteisön tai sen valtuuttaman kierrätysoperaattorin kanssa.
- Sopimuksesta tulee ilmetä:
  - yhteistyökumppanien nimet
  - yhteistyön alkamispäivä
  - mitä tuottajavastuun piiriin kuulevaa jätelajia sopimus koskee
- Sopimus on esitettävä valvontaviranomaiselle pyydettäessä.

# Yhteistyötahot



- Purkamolla tulee olla yhteistyösopimukset tuottajavastuun piiriin kuuluvista jätteistä hyväksytyn tuottajayhteisön tai sen suorassa sopimusketjussa olevan yrityksen kanssa
- **Romuajoneuvot:** Suomen Autokierrätys Oy
- **Jäteakut:**
  - Ajovoima-akut: Suomen Autokierrätys Oy
  - Lyijyakut: Akkukierrätys Pb Oy
  - Muut kuin lyijypohjaiset käynnistysakut: Recser Oy
- **Renkaat:** Suomen Rengaskierrätys Oy
- **Sähkö- ja elektroniikkalaiteromu:** yhteistyö jonkin hyväksytyistä tuottajayhteisöistä kanssa:

SELT ry, ICT- tuottajaosuuskunta - TY, Flip ry, ERP Finland ry tai SER-Tuottajayhteisö ry

# Romutustodistus



- Ajoneuvon haltijan tulee luovuttaa romuajoneuvo (henkilö- tai pakettiauto) tuottajan lukuun toimivalle kerääjälle (JL 58 §)
- Kerääjän tai käsittelijän on annettava ajoneuvon haltijalle romutustodistus tarkastettuaan tämän oikeuden luovuttaa ajoneuvo romutusta varten. Samalla ajoneuvon maksut (kuten liikennevakuutus ja ajoneuvovero) päättyvät.
- Kerääjän tai käsittelijän on ilmoitettava romuttamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle ajoneuvon lopulliseksi poistamiseksi liikenneasioiden rekisteristä.

# Uudelleenkäyttö ja sen valmistelu



## Romuaajoneuvojen osien uudelleenkäyttö (pl. akut)

- Romuaajoneuvojen esikäsittelyssä on huolehdittava, että uudelleenkäyttöön soveltuvat osat poistetaan ja varastoidaan siten, että ne voidaan valmistella uudelleenkäyttöön (Romuaajoneuvoasetus 7§).
- Tuotteiden uudelleenkäyttöön tai niiden valmisteluun liittyviä palveluita saa tarjota ilman yhteistoimintaa tuottajan kanssa (JL 47 §)
- Jätelain 6 §:n mukaan uudelleenkäytöllä tarkoitetaan tuotteen tai sen osan käyttämistä uudelleen samaan tarkoitukseen kuin mihin se on alun perin suunniteltu.
  - Uudelleenkäyttöä on auton käytettyjen varaosien purku ja uudelleenkäyttö

## Huom! Romuaajoneuvot sisältävät jäteakkuja, jotka eivät ole suoraan uudelleenkäytettävissä

- Autopurkamon on luovutettava jäteakut akkutuottajien järjestelmään
- Jäteakkujen valmistelusta uudelleenkäyttöön sekä käyttötarkoituksen muuttamiseen tulee sopia kirjallisesti jätelain 11 a §:n mukaisesti tuottajayhteisön kanssa.



Elinkeino-, liikenne- ja  
ympäristökeskus

**Mitä autopurkamoiden  
tulee huomioida  
akkujen käsittelystä ja  
uudelleenkäytöstä?**



# Vastaanottopisteen on luovutettava jäteakut akkutuottajan järjestelmään



- Akkuasetus (EU 2023/1542, artikla 65) velvoittaa luovuttamaan romuajoneuvojen käsittelystä peräisin olevat jäteakut ja -paristot akkutuottajien viralliseen järjestelmään.
- Tämä tarkoittaa, että vastaanottopisteillä ei ole sellaisenaan oikeutta akkuihin, vaan kerätyt jäteakut tulee toimittaa jätehuoltotoimijoille, jotka ovat akkutuottajayhteisöjen sopimuskumppaneita.
- Akkuasetuksen mukaan jäteakulla tarkoitetaan akkua, jonka haltija poistaa käytöstä, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä.
- Vaatimus koskee kaikkia romuajoneuvojen sisällä olevia akkuja, kuten ajovoima-akkuja ja käynnistysakkuja.

# Ajovoima-akut on luovutettava tuottajayhteisön yhteistyökumppanille



- Suomen Autokierrätys on hyväksytty tuottajayhteisö sähkö- ja hybridiautojen ajovoima-akuille.
- Autokierrätys on ohjeistanut vastaanottopisteitä olemaan yhteydessä Autokierrätykseen vastaanottaessaan romuajoneuvon mukana ajovoima-akun.
- Autokierrätys ilmoittaa, miten akun turvallinen irrottaminen tapahtuu. Kierrätettävän akun voi irrottaa joko vastaanottopisteen koulutettu henkilöstö tai muu koulutettu asentaja.
- Autokierrätyksen hyväksymä operaattori noutaa ja käsittelee akun asianmukaisesti.

# Valmistelusta uudelleenkäyttöön on sovittava tuottajayhteisön kanssa



- Akkujen valmistelusta uudelleenkäyttöön ja käyttötarkoituksen muuttamiseen tulee sopia kirjallisesti jätelain 11 a §:n mukaisesti tuottajayhteisön kanssa.
- Tämä koskee kaikkia jäteakkuja. Ajoneuvojen muiden purkuosien osalta toimitaan nykykäytäntöjen mukaisesti (VNa romuajoneuvoista 123/2015).
- Jos jäteakkuja valmistellaan uudelleenkäyttöön tai käyttötarkoituksen muuttamiseen, akkuja uudelleenvalmistetaan tai akkujen käyttötarkoitus muutetaan, on kyseinen toimija akkuasetuksen mukaan tuottaja ja tuottajavastuussa (artikla 56 kohta 2).
- Tuottajien tulee hoitaa tuottajavastuunvelvoitteet pääsääntöisesti liittymällä akkutuottajayhteisöön (jätelaki 62 §).
- Jos akku uudelleenvalmistetaan, akun tulee täyttää myös tuotevaatimukset (TUKES)

## Esimerkkejä

- Käyttötarkoituksen muutos: ajovoima-akku halutaan myydä energiavarastoksi
- Valmistelu uudelleenkäyttöön: ajovoima-akku halutaan myydä takaisin ajovoima-akuksi



Elinkeino-, liikenne- ja  
ympäristökeskus

# Miten tuleva ajoneuvojen kiertotalousasetus muuttanee romuajoneuvojen käsittelyä?

- ELV-asetuksen kolmikantaneuvottelut ovat käynnissä. Neuvoston yleisnäkemys 06/2025, Parlamentin kanta 09/2025.



# Uusia ajoneuvoluokkia tulee mukaan jakamaan tuottajavastuuta



- **Soveltamisalaa on tarkoitus asteittain laajentaa uusiin ajoneuvo-moottoripyöriin, kuorma-autoihin ja linja-autoihin (artikla 2)**
  - Linja-autot (M2, M3), kuorma-autot (N2, N3) ja perävaunut (O)
  - Moottoripyörät, moottorikäyttöiset kolmipyörät, kevyet ja raskaat nelipyörät (L1e, L2e, L3e, L4e, L5e, L6e, ja L7e)
  - Uusille ajoneuvoluokille pääosin vain velvollisuus hoitaa tuottajavastuu ja esikäsittely, ei vielä velvoitteita käsittelystä. Siirtymäaika 60 kk.
  - Parlamentin kanta: Mukana ovat kaikki liikennekäytössä olevat ajoneuvot lukuun ottamatta erikoiskäyttöön tarkoitettuja ajoneuvoja, matkailuajoneuvoja ja -perävaunuja, historiallisesti tai kulttuurisesti tärkeitä ajoneuvoja (esim. museoautoja) tai palokunnan, pelastustoimen tai asevoimien käyttöön suunniteltuja ajoneuvoja.
- **Tuottajien on järjestettävä romuajoneuvojen keräys, käsittely ja hyödyntäminen kustannuksellaan (artikla 16)**
  - Jatkossa kuluttajat voivat viedä maksutta tuottajavastuun piirissä olevat ajoneuvot tuottajayhteisöjen järjestämiin koko maan kattaviin keräyspisteisiin (artikla 23, 24)
    - > käsittelyyn valtuutettuihin käsittelylaitoksiin

# Yrityksen vastuu koko elinkaaresta vahvistuu



- **Uusien ajoneuvojen suunnittelu tekee kierrätyksestä ja uudelleenkäytöstä helpompaa**
- **Sekoitevelvoite luo kysyntää uusio- ja kierrätysmateriaaleille**
  - Uusien ajoneuvojen muoviosille asteittain nouseva kierrätysmuovipitoisuus, 15 % - 25 % (artikla 6).
- **Osien irrotettavuus helpottaa uudelleenkäyttöä**
  - Ajoneuvot suunniteltava siten, että tietyt osat ja komponentit ovat irrotettavissa, kun ajoneuvosta on tullut jätettä (artikla 7)
- **Ajoneuvojen digitaalinen kiertotalouspassi lisää tietämystä (artikla 13)**



# Käsittelylle tiukemmat vaatimukset

- **Tavoitteet romuajoneuvojen hyödyntämiselle ja kierrätykselle:**
  - Uudelleenkäyttö ja kierrätys 85 %
  - Uudelleenkäyttö ja hyödyntäminen 95 %
- **30% romuajoneuvojen sisältämästä muovista on kierrätettävä (artikla 34)**
  - POP-jätteet hyödyntämisen ulkopuolelle
- **Arvokkaat osat on poistettava hyötykäyttöön ennen murskausta (artikla 27, 30)**
  - Valtuutetun käsittelylaitoksen tulee poistaa tietyt osat, komponentit ja materiaalit romuajoneuvosta uudelleenkäyttöä tai kierrätystä varten (liite VII osa C)
    - Koskee mm. ajoneuvojen akut, moottorit, katalysaattorit, vaihdelaatikot, lasi, renkaat, valot, puskurit, muoviset polttoainesäiliöt sekä sähkö- ja elektroniikkakomponentit
- **Uudelleenkäyttö vahvistuu**
  - Uudelleenkäyttöön, uudelleenvalmistukseen tai kunnostamiseen soveltuvia osia ja komponentteja ei pidetä jätteenä – poikkeuksena akut (31 artikla)



# Myös kriteerit romuajoneuville

- **Romuajoneuvolla tarkoitetaan ajoneuvoa, joka on jätedirektiivin 3 artiklan 1 alakohdassa määriteltyä jätettä, tai ajoneuvoa, joka on jätettä liitteen I mukaisesti**
  - Jätedirektiivissä jätteellä tarkoitetaan mitä tahansa ainetta tai esinettä, jonka haltija poistaa käytöstä, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä.
- **Asetusehdotuksessa romuajoneuvon määrittelykriteerit (liite I)**
  - Korjauskelvottomuuden kriteerit ja suuntaa antavat kriteerit
  - Riippumattoman ajoneuvoasiantuntijan tulisi arvioida, onko ajoneuvo romuajoneuvo
  - Poikkeukset kulttuurisesti kiinnostaville ajoneuvoille ja ajoneuvon korjaamista varten
- **Käytetyn ajoneuvon omistajavaihdoksen yhteydessä olisi esitettävä ajoneuvon hankinnasta kiinnostuneelle (ei koske luonnollisia henkilöitä), (artikla 37)**
  - Voimassa oleva katsastustodistus tai arviointi, joka osoittaa, että ajoneuvo ei ole romuajoneuvo



Elinkeino-, liikenne- ja  
ympäristökeskus

# Tuottajavastuun huomioiminen autopurkamoiden ympäristölupien valvonnassa



# Ympäristölupa ja jätehuoltorekisteri



- Autopurkamolla tulee olla **ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa**, jos toimintaan kuuluu esim. vaarallisten nesteiden poisto, osien irrottaminen tai muu esikäsittely.
  - Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen arvioi ympäristöluvan tarpeen.
  - Ympäristölupa vaaditaan esimerkiksi ajoneuvojen vaarallisten nesteiden poisto eli kuivaus, vaarallisten osien poisto sekä osien irrottaminen kierrätystä tai uusiokäyttöä varten, tai muu romuajoneuvojen esikäsittelytoiminta kuten lajittelu, polttoleikkaus tai puristaminen.
- Jätteiden kuljettajalla ja välittäjällä tulee olla hyväksyntä **jätehuoltorekisteriin** (ELY-keskus).
- Jätteiden kerääjän on tehtävä ilmoitus keräystoiminnasta **kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle (JL 100 §)**.

# Ohjeistusta tuottajavastuusta



- Toive, että valvontakäynnillä tarkistetaan mm:
  - jätteiden lajittelu, esim. SER omana jätelajinaan, ei metallijätteeseen
  - sopimusten olemassaolo tuottajavastuujätteistä
  - siirtoasiakirjojen oikeellisuus
- Pirkanmaan ELY-keskuksen ohjeistuksia:
  - Ohje tuottajavastuun ottamiseksi huomioon ympäristölupapäätöksissä ja niiden valvonnassa, 2.11.2022 (pdf)
  - Ohje tuottajavastuun ottamiseksi huomioon ammattimaisen jätteenkuljettamisen hyväksymisessä ja merkitsemisessä jätehuoltorekisteriin, 14.3.2025 (pdf)



Elinkeino-, liikenne- ja  
ympäristökeskus

# Kiitos!

Lisätietoja:  
[tuottajavastuu.fi](http://tuottajavastuu.fi)  
[tuottajavastuu@ely-keskus.fi](mailto:tuottajavastuu@ely-keskus.fi)  
Mervi Sivula, Pirkanmaan ELY-keskus



**TUOTTAJAVASTUU**

